

**Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет
імені А.С. Макаренка
Інститут педагогіки і психології
Кафедра педагогіки**

**Еразмус+ Жан Моне Модуль
«Європеїзація докторських програм у галузі освіти на засадах
інтердисциплінарного та інклюзивного підходів»**

**напрямок підготовки 01 Освіта/Педагогіка
спеціальність 011 Науки про освіту
Спеціалізація: Загальна педагогіка та історія педагогіки**

Робота програма навчальної дисципліни

**Порівняльна педагогіка вищої школи:
національний, європейський та глобальний контексти**

**Європейська кредитно-трансферна система
організації освітнього процесу**

Суми 2018

Робоча програма навчального курсу Порівняльна педагогіка вищої школи: національний, європейський та глобальний контексти

Для аспірантів спеціальності 011 Науки про освіту

спеціалізація Загальна педагогіка та історія педагогіки

Розробник:

Сбруєва А.А. – завідувач кафедри педагогіки, докт.пед.наук, професор

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри педагогіки

Протокол № 1 від. «30» серпня 2018 р.

Розглянуто та рекомендовано до друку Редакційною радою Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка

“ 17 ” жовтня 2018, протокол № 6.

Затверджено вченою радою Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка

“29” жовтня 2018, протокол № 3.

© Сбруєва А.А., 2018

© СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2018

Мета та завдання навчального курсу

Метою навчального курсу є формування цілісної порівняльно-педагогічної компетентності науковця-дослідника – кваліфікованого фахівця, який має високий рівень готовності до професійної діяльності у сфері вітчизняної та європейської науки й освіти.

Завдання навчального курсу:

- сприяння кращому розумінню особливостей та тенденцій розвитку глобального, регіонального та національного просторів вищої освіти.
- розвиток навичок системного аналізу чинників розвитку вищої освіти у глобальному, регіональному та національному контекстах;
- формування розуміння перспективних шляхів інтеграції системи вищої освіти України у ЄПВО;
- формування розуміння шляхів підвищення якості освіти як головного імперативу сталого розвитку суспільства знань в Україні, чинника успішної кар'єри на національному та європейському ринках праці;
- формування розуміння особливостей використання інноваційних технологій як засобів підвищення якості освіти;
- розвиток здатності до порівняльного аналізу інноваційного розвитку університетів у різних країнах;
- формування розуміння інноваційного розвитку сучасного світу, розвиток культурного кругозору, формування демократичної громадянської свідомості.

Заплановані результати навчання

Після завершення вивчення навчального курсу студенти повинні

знати:

- історичні етапи розвитку, методологічні підходи, функції, методи, джерела порівняльної педагогіки вищої школи як галузі наукових знань;
- сутнісні зміни у розвитку вищої освіти у світі, Європейському регіоні в цілому, пов'язаних із процесами глобалізації, інтернаціоналізації, лібералізації, регіоналізації, структурної диференціації, масифікації, університизації, інформатизації;
- особливості освітньої практики, що традиційно існує в системах вищої освіти розвинутих країн світу, та інновацій (продуктних, процесних, організаційних, маркетингових), які з'являються в контексті формування нової (результато-центрованої, студенто-орієнтованої) парадигми вищої освіти;
- особливості функціонування та розвитку системи вищої освіти України в контексті європейської інтеграції;
- шляхи управління процесом реформування систем вищої освіти європейських країн на міжнародному, національному та інституційному рівнях;
- особливості здійснення менеджменту знань, лідерських функцій в умовах структурних та культурних реформ у ЄПВО;
- особливості управління якістю вищої освіти у різних країнах регіону в контексті розвитку Болонського процесу; сутність поняття «культура якості освіти» та особливості управління процесом її розвитку;
- шляхи розвитку творчого потенціалу системи вищої освіти України в умовах реформаційних перетворень.

студенти повинні вміти:

- аналізувати, порівнювати та зіставляти освітні явища та процеси, що відбуваються у вищій освіті різних країн Європи, геополітичних регіонів та у світі в цілому;

- аналізувати, зіставляти теоретичні погляди, процеси і явища педагогічної практики різних народів, бачити та оцінювати тенденції їх розвитку;
- аналізувати причинно-наслідкові зв'язки розвитку освітніх процесів, різницю між освітніми явищами, що мають універсальний, особливий та одиничний характер;
- оцінювати вплив глобалізації на розвиток систем вищої освіти європейського регіону в цілому та України зокрема; стратегії інтернаціоналізації вищої освіти різних країн світу;
- оцінювати стан розвитку моніторингу якості вищої освіти у різних країнах та регіонах;
- висловлювати власну точку в усній та письмовій формі щодо тенденцій розвитку освітніх явищ і процесів, що здійснюються в сучасному світі;
- залучити європейський вимір у своє дисертаційне дослідження.

Компетентності, які повинні бути сформовані або розвинуті:

- Здатність оволодівати новим концептуальним та методологічним знанням у галузі філософсько-світоглядних проблем педагогіки, історії вітчизняної та зарубіжної філософсько-педагогічної думки, аксіологічних проблем освіти і виховання;
- здатність оволодівати найбільш передовим концептуальним та методологічним знанням у галузі науково-дослідної діяльності на дисциплінарному та міждисциплінарному рівнях;
- здатність розуміння та цілісного застосування сучасних методологічних підходів до аналізу педагогічних процесів на макро-, мезо- та мікрорівні їх функціонування;
- здатність здійснювати критичний аналіз концептуальних та методологічних знань у галузі науково-дослідної та професійної діяльності і на межі предметних галузей, інтерпретувати їх, синтезувати нові ідеї;
- здатність оцінювати можливості застосування та ризики упровадження досягнень історико-педагогічної спадщини/прогресивного зарубіжного досвіду у сучасному вітчизняному освітньому просторі
- здатність оволодівати та демонструвати на високому рівні професійні мовнокомунікативні уміння українською та англійською мовами у процесі презентації матеріалів та результатів наукового дослідження у вигляді наукових статей, доповідей, мультимедійних презентацій відповідно до вимог стандартів міждисциплінарного та/або міжнародного професійного співтовариства;
- здатність саморозвиватися і самовдосконалюватися протягом життя, нести відповідальність за навчання інших;
- здатність операційно обробляти наукові тексти різних жанрів наукового стилю (реферування, анотування, конспектування, редагування, перекладу та ін.);
- здатність моделювати зв'язні наукові тексти різних жанрів (створювати глосарії ключових термінів; готувати наукові статті, тези, доповіді, повідомлення, виступи, наукові звіти, посібники) згідно з вимогами наукового стилю, у тому числі з використанням інформаційних технологій;
- здатність застосовувати сучасні інформаційні технології у навчальній та науковій діяльності

Програма навчальної дисципліни

- Тема 1. Порівняльна педагогіка вищої школи (ППВШ) як галузь наукових знань (2 год.).
- Тема 2. Історичні витоки сучасної вищої освіти: глобальний, європейський та національний контексти (2 год.).
- Тема 3. Соціально-політичні, соціально-економічні, культурні та освітні чинники розвитку вищої освіти в суспільстві знань (4 год.).
- Тема 4. Освітня діяльність закладів вищої освіти в ЄС та в Україні: тенденції модернізації (4 год.).
- Тема 5. Наукова та інноваційна діяльність ЗВО у світі, ЄС та в Україні: тенденції розвитку (4 год.).
- Тема 6. Забезпечення якості вищої освіти (ЗЯВО): європейський, національний та інституційний виміри (4 год.).
- Тема 7. Болонський процес як стратегія модернізації національних систем вищої освіти та формування ЄПВО (4 год.).
- Тема 8. Інноваційні підходи до менеджменту вищої освіти в сучасному світі. (2 год.).
- Тема 9. Тенденції розвитку національних освітніх систем у окремих європейських країнах та в Україні: порівняльний аналіз (4 год.).

Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	Усього	у тому числі		
		Лекції	Семинар.	Самостій на робота на студентів
Тема 1. Порівняльна педагогіка як галузь наукових знань: сучасні концептуальні підходи	10	2	-	8
Тема 2. Історичні витоки сучасної вищої освіти: глобальний, європейський та національний контексти	10	2	-	8
Тема 3. Соціально-політичні, соціально-економічні, культурні та освітні чинники розвитку вищої освіти в суспільстві знань	10	4	-	6
Тема 4 Освітня діяльність закладів вищої освіти в ЄС та в Україні: тенденції модернізації	10	2	2	6
Тема 5 Наукова та інноваційна діяльність ЗВО у світі, ЄС та в Україні: тенденції розвитку	10	2	2	6
Тема 6. Забезпечення якості вищої освіти (ЗЯВО): європейський, національний та інституційний виміри	10	2	2	6
Тема 7. Болонський процес як стратегія модернізації національних систем вищої освіти та формування ЄПВО	8	2	-	6
Тема 8. Інноваційні підходи до менеджменту вищої освіти в сучасному світі	10	4	-	6
Тема 9. Тенденції розвитку національних освітніх систем у окремих європейських країнах та в Україні: порівняльний аналіз	12	-	4	8
Всього	90	30		60

Теми та питання лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Порівняльна педагогіка вищої школи (ППВШ) як галузь наукових знань 1. Предмет ППВШ. 2. Історичні етапи розвитку ППВШ. 3. Методи дослідження та джерела ППВШ. 4. Актуальні проблеми досліджень у галузі ППВШ.	2
2	Історичні витoki сучасної вищої освіти: глобальний, європейський та національний контексти 1. Розвиток освіти підвищеного рівня в Європі, світі та в Україні 2. Розвиток університетської освіти в Європі та в Україні. 3. Моделі університету та їх теоретичне обґрунтування 4. Пост-класичний університет: структурні моделі.	2
3	Суспільно-політичні, соціально-економічні, культурні та освітні чинники розвитку вищої освіти в суспільстві знань 1. Політична та економічна глобалізація як чинник розвитку вищої освіти у світі, в ЄС та в Україні. 2. Європеїзація як чинник розвитку вищої освіти в Україні. 3. Інтернаціоналізація вищої освіти у світі, в ЄС та в Україні. 4. Масифікація вищої освіти у світі, в ЄС та в Україні. 5. Диверсифікація та університизація вищої освіти світі, в ЄС та в Україні.	4
4	Освітня діяльність закладів вищої освіти в ЄС та в Україні: тенденції модернізації 1. Інноваційні професійні компетентності в умовах суспільства знань як цільовий імператив освітньої діяльності вищої школи. 2. Традиційні та інноваційні підходи до визначення змісту та організації навчання у Європейській вищій школі. 3. Інноваційні підходи до конструювання курикулуму вищої освіти у ЄПВО (компетентнісний, студенто-центрований, дослідно-орієнтований). 4. Технологізація освітнього процесу в сучасній вищій школі: он-лайн, дистанційна та змішана форми освіти у глобальному та регіональному контекстах.	2
5	Наукова та інноваційна діяльність ЗВО у світі, ЄС та в Україні: тенденції розвитку 1. Розвиток дослідницької діяльності університету: етапи, функції. 2. Моделі державної підтримки університетських досліджень: досвід розвинених країн. 3. Університет в інноваційній системі суспільства: глобальний, європейський та національний простори. 4. Традиції та інновації в управлінні науковими дослідженнями у	2

	глобальному, європейському та національному просторах.	
6	Забезпечення якості вищої освіти (ЗЯВО): європейський, національний та інституційний виміри 1. Динаміка розвитку політики ЄС у галузі ЗЯВО. 2. Структура ЗЯВО у ЄПВО та в Україні. 3. Формування культури якості в університеті як імператив розвитку ЄПВО. 4. Рейтинги університетів як інструмент контролю якості вищої освіти	2
7	Болонський процес як стратегія модернізації національних систем вищої освіти та формування ЄПВО 1. Мотиви та принципи європейської інтеграції у сфері вищої освіти. 2. Напрями реалізації завдань європейської інтеграції у сфері вищої освіти. 3. Етапи розвитку Болонського процесу. 4. Виміри змін у європейській вищій освіті у контексті імплементації Болонського процесу	2
8	Інноваційні підходи до менеджменту вищої освіти в сучасному світі 1. Тенденції розвитку менеджменту вищої у ЄПВО. 2. Менеджмент розвитку університету. 3. Ризик-менеджмент у сучасній вищій освіті. 4. Менеджмент міжнародної діяльності університету. 5. Фандрейзинг в університеті як управлінська стратегія.	4
	всього	20

Теми та питання семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Освітня діяльність закладів вищої освіти в ЄС та в Україні: тенденції модернізації 1. Концептуальні засади освітніх інновацій, що є предметом Вашого дослідження: порівняльний аналіз стану розроблення проблеми у вітчизняній та європейській науковій думці. 2. Змістові засади інновацій в діяльності закладів освіти, що є предметом вашого дослідження: порівняльний аналіз вітчизняного та європейського досвіду. 3. Процесуальні засади інновацій в діяльності закладів освіти, що є предметом вашого дослідження.	2
2	Наукова та інноваційна діяльність ЗВО у світі, ЄС та в Україні: тенденції розвитку 1. Наукова діяльність як складова місії сучасного університету: український, європейський та світовий досвід. Формування європейського простору наукових досліджень. 2. Інноваційна діяльність як третя місія сучасного університету:	2

	<p>вітчизняний, європейський та світовий досвід..</p> <p>3. Організаційні принципи взаємодії наукової та освітньої діяльності сучасного університету: український, європейський та світовий досвід.</p> <p>4. Проблеми забезпечення дослідницької доброчесності у сучасному просторі вищої освіти: актуальні тенденції українського та європейського освітнього простору.</p>	
3	<p>Забезпечення якості вищої освіти (ЗЯВО): європейський, національний та інституційний виміри</p> <p>1. Проблема забезпечення якості у документах Болонського процесу.</p> <p>2. Організаційні засади забезпечення якості у контексті розбудови Європейського простору вищої освіти: європейський, національний та інституційний виміри.</p> <p>3. Порівняльний аналіз критеріальних засад міжнародних та українських рейтингів університетів. Чинники, що зумовлюють позиції університетів у рейтингах університетів.</p>	2
4	<p>Тенденції розвитку національних освітніх систем у окремих європейських країнах та в Україні: порівняльний аналіз</p> <p>1. Комплексна характеристика системи вищої освіти однієї з європейських країн – членів ЄПВО.</p> <p>2. Порівняльний аналіз історичних особливостей розвитку систем вищої освіти розвинених країн Європи, США, Японії та України</p> <p>3. Порівняльний аналіз моделей структурної побудови систем вищої освіти розвинених країн та України.</p> <p>4. Порівняльний аналіз кількісних параметрів розвитку систем вищої освіти розвинених країн та України (за статистичними показниками ЮНЕСКО, ОЕСР).</p> <p>5. Порівняльний аналіз якісних показників: соціальна справедливість, гендерна рівність, економічна та соціальна вигода, джерела фінансування, найбільш популярні спеціальності тощо.</p> <p>6. Порівняльний аналіз показників фінансування (державного та недержавного) вищої освіти у різних країнах за даними ОЕСР.</p>	4
	Всього	10

Самостійна робота студентів

№ з/п	Назва теми	Кільк. годин
1	<p>Порівняльна педагогіка вищої школи як галузь наукових знань : сучасні концептуальні підходи</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Провести пошук джерел у пошуковій системі Google за такими ключовими словами: порівняльна педагогіка/comparative higher education; дослідження у галузі порівняльної педагогіки/comparative higher education research; огляд джерел з порівняльної педагогіки/literature review in comparative education. Укласти бібліографію актуальних (останні 5 років) наукових досліджень вітчизняних та зарубіжних (не менше 50% усіх джерел) науковців з теми, що вивчається (10-20 найменувань). 2. Схарактеризувати методологічні підходи та методи порівняльно-педагогічного дослідження, що можуть бути застосовані у вашій науковій роботі. 3. Укласти перелік періодичних видань у галузі педагогіки / педагогіки вищої школи /порівняльної педагогіки вищої школи, що влючені до міжнародних наукометричних баз даних Scopus, Web of Science. Ознайомитися з вимогами до наукових досліджень, що публікуються у даних виданнях та розробити покрокову програму підготовки такого дослідження до публікації. 	8
2	<p>Історичні витoki сучасної вищої освіти: глобальний, європейський та національний контексти.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Укласти бібліографію актуальних наукових досліджень вітчизняних та зарубіжних науковців з проблеми, що вивчається (10-20 найменувань). 2. Укласти словник термінів з проблеми, що вивчається. 3. Визначити етапи та укласти порівняльну хронологічну таблицю етапів розвитку європейської та української вищої освіти. 	8
3	<p>Соціально-політичні, соціально-економічні, культурно-освітні та технологічні чинники розвитку вищої освіти в суспільстві знань</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Укласти бібліографію актуальних наукових досліджень з проблеми, що вивчається (10-20 найменувань). 2. Укласти порівняльну таблицю визначень понять глобалізація освіти, регіоналізація (європеїзація) освіти, інтернаціоналізація освіти, дигіталізація освіти відповідно до існуючих в сучасній науці критеріальних підходів. 3. Схарактеризувати прояви впливу глобалізації, регіоналізації/європеїзації, інтернаціоналізації, дигіталізації на розвиток системи вищої освіти в Україні. 4. Визначити та сформулювати у вигляді структурно-логічної схеми особливості впливів глобалізації регіоналізації/європеїзації, інтернаціоналізації, дигіталізації на освітні процеси, що є предметом Вашого дослідження. 	6
4	<p>Освітня діяльність закладів вищої освіти в ЄС та в Україні: тенденції модернізації</p>	6

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Укласти бібліографію актуальних (останні 5 років) наукових досліджень вітчизняних та зарубіжних науковців з проблеми, що вивчається (10-20 найменувань). 2. Укласти словник термінів з проблеми, що вивчається. 3. Пояснити характер змін у культурі навчального процесу, необхідних для системного запровадження студенто-центрованого підходу до освітньої діяльності університету. 4. Укласти порівняльну таблицю-характеристику плюсів та мінусів технологізації/дигіталізації навчального процесу в сучасній вищій школі. 	
5	<p>Наукова та інноваційна діяльність ЗВО у світі, ЄС та в Україні: тенденції розвитку</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Укласти бібліографію актуальних (останні 5 років) наукових досліджень вітчизняних та зарубіжних науковців з проблеми, що вивчається (10-20 найменувань). 2. Укласти словник термінів з проблеми, що вивчається. 3. Проаналізувати можливості здобуття наукових грантів в Україні та ЄС. Укласти проект пропозиції подання для здобуття такого гранту. 	6
6	<p>Забезпечення якості вищої освіти (ЗЯВО): європейський, національний та інституційний виміри</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Укласти бібліографію актуальних (останні 5 років) наукових досліджень вітчизняних та зарубіжних науковців з проблеми, що вивчається (10-20 найменувань). 2. Укласти словник термінів з проблеми, що вивчається. 3. З'ясувати особливості моніторингу якості вищої освіти у різних європейських країнах. Викласти змістові та процесуальні особливості моніторингових процедур у формі порівняльної таблиці. 	6
7	<p>Болонський процес як стратегія модернізації національних систем вищої освіти та формування ЄПВО</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Укласти бібліографію актуальних наукових досліджень вітчизняних та зарубіжних науковців з проблеми, що вивчається (10-20 найменувань). 2. Укласти словник термінів з проблеми, що вивчається. 3. Проаналізувати документи другої фази Болонського процесу. Висловити своє бачення подальших перспектив процесу Болонських реформ. 	6
8	<p>Інноваційні підходи до менеджменту вищої освіти в сучасному світі</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Укласти бібліографію актуальних (останні 5 років) наукових досліджень вітчизняних та зарубіжних науковців з проблеми, що вивчається (10-20 найменувань). 2. Укласти портфоліо ризиків свого університету та програму їх попередження і подолання 3. Укласти програму фандрейзингової діяльності у вашому університеті. 4. Укласти стратегію розвитку менеджменту талантів у Вашому 	6

	університеті..	
9	Тенденції розвитку національних освітніх систем у окремих європейських країнах та в Україні: порівняльний аналіз (за планом ІНДЗ)	8
	всього	60

Індивідуальне науково-дослідне завдання (мікродослідження)

1. Здійснити дослідження та критичний аналіз окремого аспекту діяльності (теоретичний або практичний вимір) системи вищої освіти однієї з європейських країн (за вибором студента), що є пов'язаним з проблематикою його дисертаційного дослідження.
2. На підставі здійсненого дослідження та аналізу відповідного освітнього феномену (процесу) у вищій освіті України розробити та обґрунтувати прогностичну авторську модель інноваційного розвитку певного аспекту (виміру) системи вищої освіти України, побудовану на основі застосування кращого європейського досвіду, що є вивченим із застосуванням достатньої кількості актуальних першоджерел та підданий критичному аналізу. Побудова авторської моделі повинна бути здійсненою з урахуванням соціально-економічних політичних та культурно-історичних чинників та умов функціонування системи вищої освіти України.
3. За результатами мікродослідження, що є обов'язково пов'язаним з основним дослідженням аспіранта, він виступає на круглому столі, науковому семінарі, конференції та публікує статтю у реферованому журналі.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль									ІНДЗ	Само ст.робота	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	30	20	100
5	5	5	5	5	5	5	5	10			

T1, T2 ... T 9 – теми розділів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового	

діяльності		проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 - 89	B	добре	
74 - 81	C		
64 - 73	D	задовільно	
60 - 63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Література до навчального курсу

нормативна

1. Закон України “Про освіту” від 05.09.2017 року № 2145-VIII [Текст] [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> (дата звернення 09.10.2017 р.).
2. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.14 р. № 1556-VII. // *Голос України*» від 06 серпня 2014 р. № 148.

Джерельна база

1. Бек У. Что такое глобализация? / Пер. с нем. А. Григорьева и В. Седельника. Общая редакция и послесл. А. Филиппова. – М. : Прогресс-Традиция, 2001. – 304 с.
2. Васюк О. В. Порівняльна педагогіка : навчальний посібник. – К. : ДАКККіМ, 2008. – 291 с.
3. Вища освіта України і Болонський процес: Навчальний посібник / За редакцією В. Г. Кременя. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2004. – 384 с.
4. Денежніков С.С. Інноваційний розвиток вищої освіти і мультимедійні технології: теоретичні та практичні аспекти / С.С.Денежніков // Теоретичні та методичні засади магістерської підготовки викладача вищої школи: монографія / за заг. ред. проф. А.А.Сбруєвої , проф. О.Г.Козлової. – Суми: Вид-во СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2014. –С. 7-26.
5. Денежніков С.С. Інноваційні запити сучасного суспільства / С.С.Денежніков // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології:, 2015. - №4(48). Наук.журнал/ головний редактор Сбруєва А.А. – Суми: Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2015. - №4(48). – С. 230-239.

6. Денежніков С.С. Розвиток інноваційної освіти в соціальному просторі: нелінійні контексти / С.С. Денежніков // Теорії та технології інноваційного розвитку вищої освіти: глобальний і регіональний контексти [колективна монографія] / [за заг. ред. А.А. Сбруєвої]. – Суми : Вид-во СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2015. – С. 85 – 102.
7. Донченко В. М. Зарубіжні моделі інтернаціоналізації вищої освіти / В. Донченко // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2014. – №6. – С. 10-19.
8. Донченко В. М. Механізми державного врегулювання міжнародної діяльності університетів США. / В. М. Донченко // *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: Педагогіка і психологія.* – 2015. – № 43. – С. 138–146.
9. Донченко, В. Основні напрями міжнародної діяльності університетів України / В. М. Донченко // *Педагогічна освіта: теорія і практика*, 2015. – № 18 (1), 78–83.
10. Донченко, В. М. Глобалізація та інтернаціоналізація в управлінні міжнародною діяльністю сучасного університету. / В. М. Донченко // *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Педагогічні науки*, 2015. – № 4 (82). С. 122–126.
11. Заболотна О. А. Управління грантами в українському університеті: творче поєднання світового досвіду та національних реалій / Оксана Адольфівна Заболотна // Теорії та технології інноваційного розвитку вищої освіти: глобальний і регіональний контексти [колективна монографія] / [за заг. ред. А.А. Сбруєвої]. – Суми : Вид-во СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2015. – С. 324 – 344.
12. Заболотна О. Організаційно-педагогічні умови ефективної грантової діяльності університету // *Порівняльно-педагогічні студії.* – 2015. – № 4. – С. 36 – 44. – Режим доступу: <http://journals.urau.ua/index.php/2306-5532> .
13. Імператив якості: вчимося цінувати і оцінювати вищу освіту : навч. посіб. / за ред. Т. Добка, М. Головянко, О. Кайкової та ін. – Львів : Компанія “Манускрипт”, 2014 (Темпус-проект).
14. Исследование по сравнительному образованию: подходы и методы. Под ред. М. Брейя, Б. Адамсона, М. Мейсона. / Пер. с англ. М.Л. Ваховского, И.В. Разнатовского. – Луганск: издательство «ФОП Сабов А.М.», 2015. – 308 с.
15. Калашнікова, С., Луговий, В. (Ред.). (2015). Розвиток системи забезпечення якості вищої освіти в Україні: інформаційно-аналітичний огляд / Укладачі: Добко Т., Золотарьова І., Калашнікова С., Ковтунець В., Курбатов С., Линьова І., Луговий В., Прохор І., Рашкевич Ю., Сікорська І., Таланова Ж., Фініков Т., Шаров С. *Київ : ДП «НВЦ «Пріоритети».*
16. Козлова О. Г. Організаційні засади інноваційних процесів у системі вищої освіти / О. Г. Козлова // Теорії та технології інноваційного розвитку вищої освіти: глобальний і регіональний контексти [колективна монографія] / [за заг. ред. А.А. Сбруєвої]. – Суми : Вид-во СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2015. – С.175 – 191.
17. Козлова О. Г. Професійна мобільність майбутнього вчителя як педагогічна проблема / О. Г. Козлова, Т. В. Малецька, Д. О. Козлов // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : науковий журнал / ред. кол. : А. А. Сбруєва (гол. ред.) [та ін.]. – Суми : Вид-во СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2015. – № 7. – С. 63–72. Режим доступу:<http://www.pedscience.inf.ua/>.
18. Красуля А.В. Philanthropy Culture in the U.S. Higher Education: Organizational Identification and the Role of Alumni Relations in Fundraising / А.В. Красуля // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : наук. журнал / голов. ред. А. А. Сбруєва. – Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2014. – № 9 (43). – С. 299–308. Режим доступу <http://www.pedscience.inf.ua/>
19. Красуля А.В. Історичні традиції благодійності та актуальний стан фандрейзингової діяльності у вищій освіті України / А.В. Красуля // Педагогічні науки: теорія,

- історія, інноваційні технології : наук. журнал / голов. ред. А. А. Сбруєва. – Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2014. – № 10 (44). – С. 132–144. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pednauk_2014_10_18.
20. Красуля А.В. Перспективи використання досвіду фандрейзингової діяльності державних університетів США у вищій освіті України / А.В. Красуля // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : наук. журнал / голов. ред. А. А. Сбруєва. – Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2015. – № 1 (45). – С. 17–26. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pednauk_2015_1_5.
 21. Красуля А.В. / Концептуальні засади та технології фандрейзингової діяльності в університетах // Теорії та технології інноваційного розвитку вищої освіти: глобальний і регіональний контексти [колективна монографія] / [за заг. ред. А.А. Сбруєвої]. – Суми : Вид-во СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2015. . – С. 263 – 304.
 22. Курбатов С. Феномен Університету в контексті часових та просторових викликів : монографія / С.В. Курбатов. – Суми : Университетская книга, 2014. – 262 с.
 23. Листопад О.В. Зарубіжні теорії менеджменту освітніх інновацій // Порівняльно-педагогічні студії. Науково-педагогічний журнал. – 2013. - №4 (8). – С. 97 - 101. Режим доступу: <http://journals.uran.ua/index.php/2306-5532>
 24. Листопад О.В. Аутсорсинг в умовах інноваційного розвитку вищої освіти / О.В. Листопад // Теорії та технології інноваційного розвитку вищої освіти: глобальний і регіональний контексти [колективна монографія/ [за заг. ред. А.А. Сбруєвої]. – Суми : Вид-во СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2015. – С. 403 – 422.
 25. Листопад О.В. Вітчизняна реформологія і формування стратегії освітніх змін// Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Науковий журнал. – Суми: СумДПУ, 2015. - № 7 (51). - С. 87 – 101. Режим доступу:<http://www.pedscience.inf.ua/>.
 26. Листопад О.В. Концептуальні засади інноваційного розвитку освіти / О.В. Листопад // Теорії та технології інноваційного розвитку вищої освіти: глобальний і регіональний контексти [колективна монографія] / [за заг. ред. А.А. Сбруєвої]. – Суми : Вид-во СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2015. – С.137 – 174.
 27. Листопад О.В. Тенденції розвитку інформаційної освіти в умовах переходу до інноваційної моделі// Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах: зб. наук.пр. / [редкол.: Г.І. Сущенко (голов. ред. та ін.)]. – Запоріжжя, 2013. – Вип. 30 (83), с.208 – 220. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pfto_2013_30_35.
 28. Луговий, В., Таланова Ж. (Ред.). (2016). Гуманізація вищої освіти як засіб забезпечення її якості в Україні: методичні рекомендації / Авт.: О. Воробйова, М. Гриценко, В. Луговий, О. Слюсаренко, А. Ставицький, Ж. Таланова, В. Ткаченко. К.: *ІВО НАПН України*.
 29. Матвієнко О. В. (2005). Стратегії розвитку середньої освіти в країнах Європейського Союзу : Монографія. К. : Ленвіт.
 30. Порівняльна педагогіка : навч. посіб. / упоряд. І. М. Богданова, Н. І. Дідусь, З. Н. Курлянд, М. Ф. Ломонова та ін. – Одеса : ПДПУ ім. К. Д. Ушинського, 2000. – 164 с.
 31. Порівняльна педагогіка: методологічні орієнтири українських компаративістів : хрестоматія / [авторський колектив]. – К. : Педагогічна думка, 2015. – 176 с. Режим доступу: http://wpia.ujk.edu.pl/studia_pedagogiczne/index.html
 32. Сбруев Н.Г. Ассоциации университетских администраторов научных исследований: американский опыт создания профессионального сообщества / Н.Г. Сбруев // Вектор науки Тольяттинского государственного университета. Серия: Педагогика, психология : [ежеквартальный научный журнал] / [ред. кол. :

- М.М. Криштал (глав. ред.) и др.]. – Тольятти : Издательство Тольяттинского государственного университета, 2013.– № 4. – С.263-267. Режим доступу: <http://edu.tltsu.ru/sites/site.php?s=3456&m=50883>
33. Сбруев М. Г. Сучасна кластерна політика в інноваційному розвитку суспільства: досвід США/ М.Г. Сбруев // Теорії та технології інноваційного розвитку вищої освіти: глобальний і регіональний контексти [колективна монографія] / [за заг. ред. А.А. Сбруєвої]. – Суми : Вид-во СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2015. – С. 363 – 387.
 34. Сбруев М. Г. Технології грантового супроводу науково-дослідних проєктів в університетах США / М.Г. Сбруев // Теорії та технології інноваційного розвитку вищої освіти: глобальний і регіональний контексти [колективна монографія] / [за заг. ред. А.А. Сбруєвої]. – Суми : Вид-во СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2015. – С.305 – 324.
 35. Сбруев М. Г. Новітні тренди і технології формування професійних компетентностей випускників магістратури в умовах цифрового світу: досвід США / М.Г. Сбруев// Теоретичні та методичні засади магістерської підготовки викладача вищої школи : [Монографія] / [за заг. ред. проф. А.А. Сбруєвої та проф. О.Г. Козлової]. – Суми : Вид-во СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2014. – С. 313- 334.
 36. Сбруев М. Г. Матриця компетенцій адміністраторів наукових досліджень в американських університетах / М. Г. Сбруев // Порівняльна професійна педагогіка. Науковий журнал,– Київ–Хмельницький, 2013. – №1.–С. 181 – 188. Режим доступу:<http://www.degruyter.com/view/j/grp>.
 37. Сбруев М.Г. Сучасний університет в системі розвитку регіональних інноваційних кластерів: американський досвід / М.Г. Сбруев // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2015. – № 9 (53) . – С. 380-391. Режим доступу: <http://www.pedscience.inf.ua/>
 38. Сбруев М.Г. До проблеми формування професійної громади університетських адміністраторів наукових досліджень: аналіз американського досвіду / М.Г. Сбруев // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2015. – № 8 (52) . – С. 450-464. Режим доступу: <http://www.pedscience.inf.ua/>
 39. Сбруєва А. А. (2013.). Порівняльна педагогіка : навч. пос. Суми : Університетська книга.
 40. Сбруєва А. А. (2004). Тенденції реформування середньої освіти розвинених англomовних країн в контексті глобалізації (90-ті рр. ХХ – початок ХХІ ст.) : монографія / А. А. Сбруєва. Суми : ВАТ «Сумська обласна друкарня»; Видавництво «Козацький вал».
 41. Сбруєва А. А. (2008). Глобальні та регіональні тенденції розвитку вищої освіти в умовах побудови суспільства знань : Препринт. Суми : СумДПУ.
 42. Сбруєва А. А. (2001). Освіта в умовах глобалізації. *Шлях освіти*, 2, 22–25.
 43. Сбруєва А. А. (2001). Глобалізація – інтернаціоналізація : співвідношення понять в контексті розвитку міжнародної вищої освіти. Теоретичні питання освіти і виховання : Збірник наукових праць / За заг. ред. ак. АПН України Євтуха М. Б. Випуск 15. К : КДЛУ, 2001, 125–128.
 44. Сбруєва А.А. (2015). Єроінтеграційні процеси у сфері вищої освіти: механізми управління та виміри змін. Теорії та технології інноваційного розвитку вищої освіти: глобальний і регіональний контексти : монографія / за ред. А.А. Сбруєвої. Суми : Вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, С.31 – 52.
 45. Сбруєва А.А., Єременко І.В. (2017). Етапи розвитку європейського виміру забезпечення якості вищої освіти/ І.В. Єременко, А.А. Сбруєва // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології, 8 (72), 70-85. URL:<http://www.pedscience.inf.ua/>

46. Сбруєва А.А. (2015). D(digital)-інновації у вищій освіті: періодизація, класифікації та чинники ефективності. Теорії та технології інноваційного розвитку вищої освіти: глобальний і регіональний контексти : монографія / за ред. А.А. Сбруєвої. – Суми : Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, С. 52 – 72.
47. Сбруєва А.А. Відкритий метод координації: інноваційний механізм управління євроінтеграційними процесами у сфері вищої освіти / А.А. Сбруєва // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Наук. журнал / голов. ред. А. А. Сбруєва. – Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2014. –№ 6 (40), – С.282-294. Режим доступу:<http://www.pedscience.inf.ua/>
48. Сбруєва А.А. Наднаціональний вимір управління Болонським процесом: суб'єкти, функції, механізми / А.А. Сбруєва // Вища освіта України. – 2014. – № 1. – С. 91-98. Режим доступу: <http://ihed.org.ua/ua/resursy/naukovi-fakhovi-vydannia.html>
49. Сбруєва А.А. (2014). Проблема взаємозв'язку навчальної та наукової діяльності вищої школи: аналіз зарубіжних досліджень. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. Наук. журнал.* – Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 7 (41), 28-40.
50. Сбруєва А.А. Розвиток вищої освіти в умовах глобальної фінансово-економічної кризи: європейський та американський контексти / А.А. Сбруєва // Теорії та технології інноваційного розвитку вищої освіти: глобальний і регіональний контексти : монографія / за ред. А.А. Сбруєвої. – Суми : Вид-во СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2015. – С. 10 – 31.
51. Сбруєва А.А. Стратегії інтеграції освітньої та наукової діяльності університету / А.А. Сбруєва // Порівняльно-педагогічні студії. – 2015. - № 3(25). – С. 25-39. Режим доступу: <http://journals.uran.ua/index.php/2306-5532>
52. Сбруєва А.А. (2013) Соціальний вимір Болонського процесу: "за" та "проти" реформаційних змін / Наука та освіта в глобалізованому світі: традиції, сучасність, перспективи: матеріали міжнародної конференції. Уманський державний педагогічний університет. С.172-175. - українською мовою.
53. Сбруєва А.А. (2014 р.) Науково-орієнтоване навчання в університетах розвинених країн / Теоретичні та методичні засади підготовки магістрів викладача вищої освіти: монографія / ред. проф. А.А. Сбруєва та проф. О.Г. Козлова. Суми: видавництво СГПУ. - українською мовою.
54. Сбруєва А.А. D(digital)-інновації у вищій освіті: періодизація, класифікації та чинники ефективності / А.А. Сбруєва // Теорії та технології інноваційного розвитку вищої освіти: глобальний і регіональний контексти : монографія / за ред. проф. А.А. Сбруєвої. – Суми : Вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2015. – С. 201 – 225.
55. Сбруєва А.А. Актуальні проблеми якості викладання у європейській вищій школі: аналіз пріоритетів освітньої політики ЄС / А.А. Сбруєва // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2017. – № 5 (69) . – С. 49-63. URL:<http://www.pedscience.inf.ua/>
56. Сбруєва А.А. Болонський процес: виміри змін. Змістові інновації у магістерській підготовці соціальних педагогів [колективна монографія] / [за заг. ред. А.А. Сбруєвої та О.М. Полякової]. – Суми : Вид-во СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2013. – С.236-261.
57. Сбруєва А.А. До проблеми D(digital)-інновацій у вищій освіті: етапи розвитку та чинники ефективності / А.А. Сбруєва // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2015. – № 8 (52) . – С. 450-464. Режим доступу : <http://www.pedscience.inf.ua/>.
58. Сбруєва А.А. Дослідно-орієнтоване навчання в університетах розвинених країн / А.А. Сбруєва // Теоретичні та методичні засади магістерської підготовки викладача

- вищої школи : [Монографія] / [за заг. ред. проф. А.А. Сбруєвої та проф. О.Г. Козлової]. – Суми : Вид-во СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2014. – с.334-362.
59. Сбруєва А.А. Єроінтеграційні процеси у сфері вищої освіти: механізми управління та виміри змін / А.А. Сбруєва // Теорії та технології інноваційного розвитку вищої освіти: глобальний і регіональний контексти : монографія / за ред. проф. А.А. Сбруєвої. – Суми : Вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2015. – С.176 – 200.
 60. Сбруєва А.А. Інтернаціоналізація вищої освіти: пріоритети комплексної стратегії Європейського Союзу / А.А. Сбруєва // Вища освіта України. 2013. – № 3. – С.89-95. Режим доступу: <http://ihed.org.ua/ua/resursy/naukovi-fakhovi-vydannia.html>
 61. Сбруєва А.А. Компетентності менеджера інноваційної діяльності у соціально-педагогічній сфері змін / А.А. Сбруєва // Змістові інновації у магістерській підготовці соціальних педагогів [колективна монографія] / [за заг. ред. А.А. Сбруєвої та О.М. Полякової]. – Суми : Вид-во СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2013. – С. 261-281.
 62. Сбруєва А.А. Розвиток європейської вищої освіти в умовах глобальної фінансово-економічної кризи / А.А. Сбруєва // Український педагогічний журнал. – 2015. – № 4. – С.13– 20. Режим доступу: <http://uej.undip.org.ua/index.php/euj>
 63. Сбруєва А.А. Стратегії інтеграції освітньої та наукової діяльності університету / А.А. Сбруєва // Порівняльно-педагогічні студії. – 2015. - № 3(25). – С. 25-39. (Sbrueva, A.A. (2015) Strategies for integration of educational and scientific activities of the University. Studies in Comparative education, 3(25), 25-39).
 64. Сбруєва А.А. Тенденції розвитку політики Європейського Союзу у сфері забезпечення якості вищої освіти // Проблеми інноваційного розвитку вищої освіти у глобальному, регіональному та національному контекстах : монографія / за заг. ред. А. А. Сбруєвої та Г. Ю. Ніколаї. – Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2017. – С. 218-240.
 65. Сбруєва А.А. Тенденції трансформації місії університету: порівняльно-педагогічний аналіз / А.А. Сбруєва // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. 2015. – № 6 (50) . – С. 448-461. Режим доступу:<http://www.pedscience.inf.ua/>
 66. Сбруєва А.А. Трансформація місії університету в умовах суспільства знань // Теорії та технології інноваційного розвитку вищої освіти: глобальний і регіональний контексти : монографія / за ред. А.А. Сбруєвої. – Суми : Вид-во СумДПУ імені А.С. Макаренка, 2015. – С. 72 – 84.
 67. Сбруєва А.А., Козлов Д.О. Інтернаціоналізація як драйвер розвитку інноваційної системи університету / А.А. Сбруєва, Д.О. Козлов // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології. – 2016. - № 6 (60). – С.71-87. URL:<http://www.pedscience.inf.ua/>
 68. Сбруєва А.А. Освіта обдарованих і талановитих: організаційні засади та тенденції розвитку міжнародного співробітництва / А.А. Сбруєва // Педагогічні науки, теорія, історія, інноваційні технології. – 2013. – № 8 (34). – С. 14-26. Режим доступу:<http://www.pedscience.inf.ua/>
 69. Сбруєва А.А., Єременко І.В. Європейський вимір забезпечення якості вищої освіти: етапи та актуальні тенденції розвитку / А.А. Сбруєва, І.В. Єременко // Актуальні проблеми управління якістю освіти: теорія, історія, інноваційні технології: [монографія] / [за ред. проф. А.А. Сбруєвої]. – Суми: Вид-во СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2017. – С. 266–295.
 70. Сбруєва, А. Інноваційна екосистема вищої освіти: детермінанти та особливості змісту / Професійна творча самореалізація особистості в евристичній освіті: матеріали Всеукраїнської наукової конференції. Суми: видавництво СГПУ, 2015. –С. 96 - 100. - українською. URL:<http://www.pedscience.inf.ua/>

71. Солощенко В. М. Інтернаціоналізація університетської освіти в німецькомовних країнах : монографія / В. М. Солощенко. – Суми : Видавничо-виробниче підприємство «Мрія» ТОВ, 2012. – 176 с.
72. Теорії та технології інноваційного розвитку вищої освіти: глобальний і регіональний контексти [колективна монографія] / [за заг. ред. А.А. Сбруєвої]. – Суми : Вид-во СумДПУ ім. А.С. Макаренка, 2015. – 520 с.
73. Улановська А. С. Змістові та процесуальні засади взаємодії суб'єктів Болонського процесу / А. С. Улановська // Порівняльно-педагогічні студії : науково-педагогічний журнал. – Умань, 2015. - №3 (25). – С.48-58. Режим доступу:<http://www.pedscience.inf.ua/>
74. Улановська А. С. Модернізація вищої освіти: характеристика понятійного апарату дослідження / А. С. Улановська // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології / голов. Ред.. А. А. Сбруєва. – Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2014. – №1 (35). – С. 260-271; Режим доступу: <http://www.pedscience.inf.ua/>
75. Управління інноваційним розвитком освіти в суспільстві ризику : [монографія] / [за ред. проф. А. А. Сбруєвої]. – Суми : Вид-во СумДПУ ім. А. С. Макаренка, 2012. – 460 с.
76. Чепіль М. М. Порівняльна педагогіка : навч. посіб. / Марія Миронівна Чепіль. – К. : Академвидав, 2014. – 215 с.
77. Чернякова Ж. Інтернаціоналізація європейського освітнього простору: етапи розвитку та пріоритетні цілі / Ж. Чернякова // Порівняльно-педагогічні студії. Науково-педагогічний журнал. – 2013. – №4 (18). – С. 125-131.
78. Чернякова Ж. The Formation of internationalized educational space as a comparative pedagogical problem / Ж.Чернякова // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології, 2015. – №2 (46). – С. 55-65.
79. Чистякова І. А. Genesis of international volunteer movement / І. А. Чистякова // Педагогічні науки : теорія, історія, інноваційні технології. – № 2 (46), 2015. – С. 19–26. Режим доступу: <http://library.sspu.sumy.ua/>; <http://www.irbis-nbuv.gov.ua/>.
80. Чистякова І. А. Змістові особливості діяльності Європейської Асоціації університетів / І. А. Чистякова // Порівняльно-педагогічні студії : науково-педагогічний журнал. – 2013. - № 4 (18). – 194 с. – С. 139-144. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Prstud_2013_4_23.
81. Чистякова І. А. Особливості діяльності університетських мереж: європейський контекст / І. А. Чистякова // Порівняльна професійна педагогіка : наук. журнал. – 2013. - № 1 (5). – К.–Хмельницький : ХНУ, 2013. – 364 с. – С. 127–135 Режим доступу: <http://www.irbis-nbuv.gov.ua/>. <http://lib.iitta.gov.ua/>
82. Чистякова І. А. Особливості управління європейськими академічними університетськими мережами / І. А. Чистякова // Порівняльно-педагогічні студії : науково-педагогічний журнал. – 2014. - № 1 (19). – 128 с. – С. 56-60 (<http://journals.uran.ua/index.php/2306-5532>)
83. Чистякова І. А. Особливості формування готовності викладача вищої школи до роботи в умовах інтернаціоналізації освітнього простору / І. А. Чистякова // Педагогічні науки : теорія, історія, інноваційні технології. – № 6 (50), 2015. – С. 461–476. Режим доступу: <http://library.sspu.sumy.ua/>; <http://www.irbis-nbuv.gov.ua/>.
84. Чистякова І. А. Розвиток колективного лідерства в теорії мережевого управління у вищій освіті / І. А. Чистякова // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : збірник наукових праць. – 2014. - № 8 (42). – 400 с. – С. 294-301. Режим доступу: <http://library.sspu.sumy.ua/>; <http://www.irbis-nbuv.gov.ua/>.
85. Чистякова І. А. Розвиток та поширення освітніх інновацій як предмет порівняльно-педагогічних британознавчих досліджень / І. А. Чистякова // Педагогічні науки:

- теорія, історія, інноваційні технології : науковий журнал. – Суми : СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2013. - № 1 (27). – С. 142–152 Режим доступу: <http://library.sspu.sumy.ua/>; <http://www.irbis-nbuv.gov.ua/>.
86. Чистякова І. А. Теорії і технології дистрибутивного лідерства в університетах та міжуніверситетських мережах / І. А. Чистякова // Теорії та технології інноваційного розвитку вищої освіти: глобальний і регіональний контексти : монографія / за ред. А. А. Сбруєвої. – Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2015. – С. 462 – 481.
 87. Чистякова І. А. Технологія управління мережевими міжуніверситетськими науковими об'єднаннями / І. А. Чистякова // Педагогічні науки : теорія, історія, інноваційні технології. – № 9 (53), 2015. – С. 145–155 Режим доступу: <http://library.sspu.sumy.ua/> <http://www.irbis-nbuv.gov.ua> .
 88. Altbach P. G. Trends in Comparative Education / P. G. Altbach // Comparative Education Review. – 1991. – Voll. 35, № 3. – P. 491 - 507.
 89. Bray M. Comparative Education in the Era of Globalisation: evolution, missions and roles // Policy Futures in Education, – 2003. – Vol. 1. – № 2. – P. 209 – 224.
 90. Brennan, John and Broek, Simon and Durazzi, Niccolo and Kamphuis, Bregtje and Ranga, Marina and Ryan, Steve (2014) *Study on innovation in higher education: final report*. European Commission Directorate for Education and Training Study on Innovation in Higher Education, Publications Office of the European Union, Luxembourg
 91. Brickman W.W. Prehistory of comparative education to the end of the eighteenth century / W.W. Brickman // Comparative education review. – 1966. – Vol.10, №.1.– P. 30-47.
 92. Chabbott, C., & Elliot, E. (Eds.). Understanding others, educating ourselves: Getting more from international comparative studies in education. – Washington, DC: National Academies Press. 2003
 93. Common Interests, Uncommon Goals. Histories of the World Council of Comparative Education Societies and its Members. (ed. by V. Masemann, M. Bray, M. Manzon). – Comparative Education Research Centre (CERC) and Springer, 2007. – 384 p.
 94. Common Interests, Uncommon Goals. Histories of the World Council of Comparative Education Societies and its Members. (ed. by V. Masemann, M. Bray, M. Manzon). – Comparative Education Research Centre (CERC) and Springer, 2007. – 384 p.
 95. Cook, B. J., Hite, S. J., & Epstein, E. H. Discerning trends, contours, and boundaries in comparative education: A survey of comparativists and their literature // Comparative Education Review – 2004. – № 48. P. 123-149.
 96. Cowen R. On history and on the creation of the comparative education / R. Cowen // International Handbook of Comparative Education. Ed. by R. Cowen and A. M. Kazarnias. – Springer, 2009.– P.7-10.
 97. Cowen R. The National and International Impact of Comparative Education Infrastructures / R.Cowen // Comparative Education: Contemporary Issues and Trends (ed. by W.D. Halls). – Paris: UNESCO and London: Jessica Kingsley, 1990. – P.321-352.
 98. Cowen R. The National and International Impact of Comparative Education Infrastructures / R.Cowen // Comparative Education: Contemporary Issues and Trends (ed. by W.D. Halls). – Paris: UNESCO and London: Jessica Kingsley, 1990. – P.321-352.
 99. Discourse formation in comparative education (Komparatistische Bibliothek. Comparative Studies Series. Bibliothéque D'etudes Comparatives) / Ed. by J. Schriewer. – Peter Lang GmbH; 4th Revised edition, 2011. – 366 p.

100. Kazamias A.M. Forgotten men, forgotten themes: The historical-philosophical-cultural and liberal humanist motif in comparative education / A.M. Kazamias // *International Handbook of Comparative Education*. Ed. by R. Cowen and A. M. Kazarnias. – Springer, 2009.– P.37-58.
101. Kazamias A.M. Comparative education: Historical reflections / A.M. Kazamias // *International Handbook of Comparative Education*. Ed. by R. Cowen and A. M. Kazarnias. – Springer, 2009.– P. 139-160.
102. Kozlova E Структурные составляющие инновационной культуры будущего педагога /Elena Kozlova// *Studia Pedagogiczne. Problemy społeczne, edukacyjne i artystyczne*. Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego, Kielce, 2014. - T. 24. - S. 425- 444.
103. Krasulia A. Endowment as an Educational Fundraising Tool for Entrepreneurial University: the U.S. Experience versus Ukrainian Reality and Perspectives / Alla Krasulia // *Kultura-Społeczeństwo-Edukacja – Poznań: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu*, 2014. – No. 2(6), pp. 57–73. – Режим доступа: <http://cultsocedu.amu.edu.pl/archiwum/nr6/KSEnr6.pdf>.
104. Krasulia A. Women and Philanthropy: the U.S. Experience that Could be Transferred into the Ukrainian Context of Higher Education / Alla Krasulia // *Journal of Gender and Power – Poznań: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu*, 2014. – Vol. 2, No. 2, pp. 119–135. Режим доступа: http://gender-power.amu.edu.pl/JGP_Vol_2_No_2.pdf.
105. Kubow P. K., Fossum P. R. Comparative education in the USA / P. K. Kubow, P. R. Fossum // *Український педагогічний журнал*. – 2015. – № 4. – С. 19 – 29.
106. Manzon M., Bray M. Comparing the Comparers: Patterns, Themes and Interpretations / M. Manzon, M. Bray // *Common Interests, Uncommon Goals Histories of the World Council of Comparative Education Societies and its Members*. (ed. by V. Masemann, M. Bray, M. Manzon). – Comparative Education Research Centre (CERC) and Springer, 2007. – P. 338 – 363.
107. Manzon M., Bray M. Comparing the Comparers: Patterns, Themes and Interpretations / M. Manzon, M. Bray // *Common Interests, Uncommon Goals Histories of the World Council of Comparative Education Societies and its Members*. (ed. by V. Masemann, M. Bray, M. Manzon). – Comparative Education Research Centre (CERC) and Springer, 2007. – P. 338 – 363.
108. Mattheou D. The scientific paradigm in comparative education / D. Mattheou // *International Handbook of Comparative Education*. Ed. by R. Cowen and A. M. Kazarnias. – Springer, 2009.– P.59-72.
109. Mitter W. Comparative education in Europe / W. Mitter // *International Handbook of Comparative Education*. Ed. by R. Cowen and A. M. Kazarnias. – Springer, 2009.– P.87-99.
110. Noah H. J. Doing comparative education: Three decades of collaboration. – Hong Kong University, Comparative Education Research Centre, 1998 – 356 p.
111. Robinsohn, S. B. Comparative education: A basic approach. (H. Robinsohn, Ed.) Jerusalem: Magnes Press, 1994. – 254 p.
112. Rust V.D. Reflections on the development of comparative education / V.D. Rust, B. Johnstone, C. Allaf // *International Handbook of Comparative Education*. Ed. by R. Cowen and A. M. Kazarnias. – Springer, 2009.– P. 121-138.
113. Sbruieva A. Transformation of the Academic Culture of European University in the Context of the Risk Society / Alina Sbruieva // *Studia Pedagogiczne. Problemy społeczne, edukacyjne i artystyczne*. Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego, Kielce, 2014. - T. 24. - S. 217- 230.

114. Sbruieva, A. Klochkova, T. Pshenychna, L. Risk management in the activities of a modern university: a comparative analysis of British and Ukrainian experience / Alina Sbruieva, Tetiana Klochkova, Liubov Pshenychna // Science and Education. – 2017. – № 10. – P. 13-23. Web of Science
115. Sbruieva, Alina (2015) Integration of Educational and Research Constituents of the Process of Specialists' Professional Training in the Universities of Developed Countries Comparative Professional Pedagogy, 3,7-13.
116. Ulanovska A. S. Student involvement in the Bologna Process: studying the structure, character and impact of the European Students' Union / Ulanovska A. S. // Science and Education a New Dimension. Pedagogy and Psychology, III (37), Issue : 75, 2015. – P. 17-20. Режим доступу: <http://seanewdim.com/>
117. Wilson D.N. Elements for a prosographic and institutional history of comparative education. The 9th World Congress of Comparative Education. The University of Sydney. 1996. 1-6 July.
118. Zabolotna O. Academic Mobility Projects Management: Challenges for Ukrainian Professional Education // Comparative Professional Pedagogy. – 2015. – № 4. – С. 20 – 28. Режим доступу: <http://www.degruyter.com/view/j/rpp>

Інформаційні ресурси

1. Інформаційний сайт Еразмус+ Україна: <http://erasmusplus.org.ua/>
2. Інформаційний сайт Програми «Еразмус+: Жан Моне» проекту «Європеїзація докторських програм у галузі освіти на засадах інтердисциплінарного та інклюзивного підходів» Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка : <http://jmm.ssru.edu.ua/>
3. Інформаційний сайт Програми «Еразмус+: Жан Моне Київського університету імені Б. Грінченка проекту «Якість вищої освіти та експертний супровід її забезпечення: рух України до Європейського Союзу» <http://heqes.kubg.edu.ua>
4. Інформаційний сайт мережі освітньої інформації ЄС EURYDICE: <http://eacea.ec.europa.eu/national-policies/eurydice/>.
5. Інформаційний сайт Міжнародного бюро освіти ЮНЕСКО: <http://www.ibe.unesco.org/>
6. Інформаційний сайт Європейського центру вищої освіти CEPES: <http://www.cepes.ro>.
7. Інформаційний сайт Асоціації європейських університетів: <http://www.eua.be>.
8. Інформаційний сайт Європейської асоціації закладів вищої освіти EURASHE
9. І(European Association of Institutions in Higher Education): <http://www.eurashe.org>.
10. Інформаційний сайт Організації економічного співробітництва та розвитку. Інформація з питань освіти <http://www.oecd.org/education/>
11. Інформаційний сайт Світового банку. Індикатор: освіта : <https://data.worldbank.org/indicator>
12. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України <http://www.mon.gov.ua>.
13. Офіційний сайт Міністерства юстиції України <http://www.informjust.kiev.ua>
14. Інформаційний сайт Center on International Education Benchmarking: <http://ncee.org/>
15. Інформаційний сайт UNESCO Institute for Statistics: <http://uis.unesco.org/>

Міжнародні журнали з проблем порівняльної педагогіки та міжнародної освіти:

- Comparative Education
- Comparative Education Review
- International Higher Education
- International Journal of Early Childhood
- International Journal of Education Research
- International Journal of Educational Development
- International Journal of Lifelong Education
- International Review of Education
- Journal of Studies in International Education
- Asia Pacific Education Review
- Asia-Pacific Education Researcher
- Australian Educational Researcher
- British Educational Research Journal
- European Journal of Education

Міжнародні журнали з проблем вищої освіти:

- Globalisation, Societies & Education
- Higher Education
- Higher Education Perspectives
- Higher Education Policy
- Higher Education Quarterly
- Innovative Higher Education
- International Education
- Journal of Higher Education
- Journal of Higher Education Ethics
- Research in Higher Education
- Planning for Higher Education
- Review of Higher Education
- Prospects
- Review of Educational Research
- Review of Research in Education
- Studies in Higher Education
- Journal of Research in International Education
- Journal of Studies in International Education
- Higher Education
- Public Organization Review
- European Journal of Social Sciences
- Journal of Higher Education Policy and Management
- Quality in Higher Education
- Pedagogika
- Higher Education,
- International Education Studies
- International Journal of Learning
- Higher Education Research and Development